

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
 Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: bélső-tordaiúca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstain és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oepelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstain és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyitlár sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként
 egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft o. é.
 kilencz óra 9 „ „ „
 félévre 6 „ „ „
 évnegyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőség-hez küldendők be.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

A „Pesti Napló“-ban olvassuk: A tárgyalások kedvező sikerének híre, egy távirat alapján, melyet az angol-magyar bank vett, már tegnap mart. 25-én villámgyorsasággal terjedt el politikai körökben s a Deákpart tegnapi értekezlete alkalmával a kör tagjai majdnem kizárólag a nap ez eseményét beszélték meg, s természetesen volt hogy nagy érdeklődéssel tekintettek a képviselői ülésére.

Ez ülésen a ház csak mindenféle hosszas előzmények után juthatott a nap nagy jelentőségű ügye: a Kerkapoly által adott felvilágosításokhoz. Fél 10-kor a zárt ülés vette kezdetét, melyben megbeszélték a képviselői díjak fölemelésének ügyét, s az e feletti vita 11 és fél óráig húzódott el. A nyilvános ülést csak akkor lehetett megnyitni, s az elejéből vagy félórát a jegyzőkönyv hitelesítése, s a szokásos előterjesztések vettek igénybe.

A miniszterelnök és a pénzügyminiszter egyes képviselőkkel közli bécsi utjak eredményét; a karzatok telve voltak, s mindenki türelmetlenül leste a kormány nyilatkozatait.

Azok végre 12 óra tájban megtörténtek. Kerkapoly pénzügyminiszter Tisza hétfői interpellációjára felelt, s egyszersmind előterjeszté a kereskedelmi bank felállítására vonatkozó törvényjavaslatot. Kerkapoly felelete szabatos és felvilágosító. Tudatta a házzal, hogy e kérdésben fennforogtak akadályok, de sikerült azokat a felvilágosítás útján eloszlatni, s a Bankvereinnal a dolog most úgy áll, hogy az nemcsak vállalkozik, hanem ígéretei megtartására tetemes anyagi biztosítékot is nyújt.

Kerkapoly e választát a ház élénk helyesléssel vette tudomásul, mire felszólalt Tisza Kálmán, s kérdezé, mily feltételek alatt ment végre az egyezés? A kérdés, melyet Tisza fölvetett, bizonyos irányzatossággal terjesztett képviselő körökben s közszóval tartozhatunk Tiszának, hogy azt nyíltan fölvetve, alkalmat szolgáltatott oly meggyőző, minden kétséget kizáró, nagyfontosságú nyilatkozatra, minő Kerkapoly második felszólalása volt. A baloldal is a legzajosban helyeslé a pénzügyminiszter e felszólalását s az általános tetszés viszhangozni fog az egész országban.

Az előterjesztett javaslat igen lényegtelen pontokban tér el attól, melyet a kormány eredetileg megállapított. Ily eltérés az, hogy a pénztárjegyek nem minden adóhivatalnál, hanem az erre kirendelt állami pénztáraknál váltatnak be; de ezt a módosítást egyedül a kezelés könnyebbítése indokolja.

Végül még meg kell említenünk, hogy a bank felállítására külföldről ismét érkeztek ajánlatok és pedig eddig a pénzügyminiszter a következő helyektől vett ofertákat: Londonból kettőt, Svájból, egy délnémet-bankárcsoport, s a borszlói discountbank részéről egy-egy ajánlatot.

Nehéz követ mozgatnak!

(Brrr.) A „Királyföld“ rendezését tárgyzó törvényjavaslatot olvasván, azon remény támadt keblünkben, hogy most már a legkonokabb ó-szász is magába száll, körültekint, számba véve a szász nemzetiség csekély voltát és a kor szelleme által megkövetelt átalakulás

kérlelhetlen viszonyainak hatalmát — talán fennhangon is bevallja, hogy a magyar kormány csakugyan bárony-kezyűs kézzel nyult e dologhoz, s szintugy alapot kínál arra, hogy a mult idők előjogainak megmenthető része a szászok javára biztosítsák; így is fogták fel ezt a nemszászok — s hisszük, a mérsékeltbb szászok is, — sőt antipodeseik vérmesbjei még vádat is faragtak abból a magyar kormány igaztalan eljárását igekezdven az idézett tjavaslatból kibetüzni.

S mi történik ma?

Egy ideig néma hallgatás. Nem tudni a megtérési hajlam okozta-e ezt, avagy a kis ó Szászország is utánozta a nagy Oroszország Sebastopol eleste után inaugurált politikáját: erőit összeszedgette.

Ha a „Sieb. d. Wblt“-ba tekintünk, az utóbbi kell valószínűnek tartanunk, legalább ily formán szól a legújabb harsona-dallam, melynek célja kézzelfoghatólag az, hogy a magyar kormánynak szemébe port szórjon, a helyes irányban indulást, határozott cselekvést még a 12-ik óra után is megállítsa, megakadályozza.

Mi jogosítja fel ez urakat arra, hogy ily couptól is sikert várjanak?

Mondjuk ki nyíltan: az eddigi félrendszabályok, e kényes kérdés hosszas halogatása, mely legelőbb is a mérsékelt szász pártot a tulzók karjaiba, hogy ne mondjuk caudini igájába hajtá.

No de mindezen könnyű segíteni.

A kormánynak erélyesen tova kell haladni a megkezdett pályán; a kiváltságok bálványait kimélni most már igazán nem szabad; s ha lelesz rántva az arany-borju a pedestalról, azonnal megszünnek e jó urak körül ugránozni és régi, szokott körültekintéssel keresni fogják az utat, mely a hasznosabbra vezet.

Az ó-szászok sokra voltak képesek, osztrák érdekért egyszerre és halommal dobták oda azokat a régi privilegiumokat: ma, a midőn nem a magyar kormány és törvényhozás, hanem az egész Európát átalakító korszellem áramlata ragadja tova magával a szétmállott privilegiumok foszlányait — azt követelik nemzetünk: tegye meg a lehetetlent: tartsa fel ez áramlatot saját mellével, csakhogy ők vál-lára mászva egy-egy darabkát még kihalász-hassanak; pedig tudják a jámborok, hogy ez lehetlen, hogyha valamit kézre kaparíthatnának is annak többé hasznát a mai körülmények sejt nem vehetnék; de tudják, vagy legalább sejtek azt is, hogy ez az áramlat legelőbb is a magyar nemzet feje felett csapna össze, s így a vállunkra kuporodott is bele czuppanna.

Azt allegálják a privilegium sajtjából kifordult kukacok, hogy a Királyföldön „elkeseredéssel határos elégtelenség“ mutatkozik. Lehet ebben némi igazuk, ha a magyar és román lakosság hangulatát figyelik meg, mely sehogy sem tud kibékülni azon előnyökkel, a melyeket a sokszor említett tjavaslat a specifcus szász fajnak látszik reserválni, de csak látszik; mert ha vagyoni és értelmi erejüknel fogya nem lesznek képesek azokat józanul, tehát mérséklettel használni, a törvény betüje őket meg nem menti, s még kevésbé a régi állapotok, elvedlett előjogok után való minduntalan visszakupkodás; a költő megmondta régen hová vezet az előre menengés, — hová a visszatekintgetés, ezt N.-Szebenben is tudhatják.

A burocraticó-nepoticus ultra-szász mindenhatóságnak vége szakad a Királyföldön,

ezt bizony világosan ki lehet olvasni a tjavaslatból, még annak is, ki az események folyamából a köztudatból sem értesült; ez ellen azonban nem nyújt oltalmat azon szalmaszál után nyuláncokzás, hogy „a tjavaslat csak indiscretióból jutott a lapokba, a kormány nem szándékozott azt közreadni, s nem hogy el lenne az fogadva, de a miniszterium nem is tanácskozott felette, annál kevésbé hagyta jóvá a korona annak az országgyűlés elé terjesztését;“ ép ily gyenge támasz az a képzelt jog, s az a horderejére] nézve oly csekély egység, melynél gyengébb csak az a felhívás lehet, hogy a szász ajku or. képviselők úgy küldöik, mint „a koronával szemben megteendik köteleességüket.“

Ebből a legutolsó citatumból mintha valami fenyegetés forma hangzanék felénk; mi azt a gyereket juttatja eszünkbe, ki a sok mázsás golyónak reádobásával akar valakit megriasztani, holott a molest helyéből sem tudja kimozdítani.

Cromvell a harcziás angolszász vitéz egy ember volt, de azért még is csak azt tanácslá katonáinak: tartsák szárazon a puskaport, hogy a maga idejében használhassák, de nem azt, hogy idő előtt elpuffogassák, az ó-szászok pedig ép ezt cselekszik s egyéb fegyverek közül is mindazokat válogatják, a melyeknek éle egyenesen reájok fordul.

Például: ha vannak a Királyföldön olyan polgárok, kik a törvényjavaslat tartalmával elégtelnek, ezek nem lehetnek az ó-szászok;

s ismét nem ők azok, kik mellett a jog áll, de azok se lehetnek, a kik tetteg a magyar állameszme és magyar nemzeti érdek követelményeit szem előtt tartják. Miért? kérhetik.

Azért, mert e jámbor ó-szászok valóságos, nemzetiségük ellen intézett attentatumot látnak abban, hogy egyetemük ezutánra csupán a közvagyon kezelésére szorítottatik; s mind ezt csak azért, mert megállva, azt vélik kedvükért megállott az egész világ: ma is harmadik rendi nemzetnek képzelik magukat, 1847-re — hivatkoznak, és szeretnék egyetemük 1791-beli jogkörét restaurálva látni.

De hát ezt a kört nem bontotta-e szét a kor vas foga? nem hányták-e szét maguk annak darabjait akárhányszor?

Azután, ha nincs első és második rendi nemzetiség, lehet-e harmadik? A régiségek muzeumában unicumnak igen, de a politikai közéletben bajosan.

De hát az egyetem régi jogkörének integritása hová lesz?

Talán bizony az igazságügy reformját is el kell vala e miatt halasztani, vagy legalább a Királyföldet kellett volna khinai fallal elzárni előle, hogy ott jövőre is periodice N.-Szebenbe gyűlő egyet. küldöttek játszák a másodbiróságot?

Vagy a közigazgatást kellene ugy szervezni, hogy a mig az ország minden törvényhatósága közvetlen érintkezik az ország felelős kormányával, a Királyföld e részben is külön sorompót nyerjen az egyetem és comitiatusban, mely mögött a népesség többsége szabadon elmélkedhessék a fölött, hogy a köteleles tisztelet nagyobb állandósága a jog illó távolságát föltételezi.

Bizony mi, ha a legjobb akarattal is vizsgáljuk az ó-szászok postulatmainak értését, azt minden oldalról megforgatva ugy találjuk, hogy az a hires universitás, ha már léteznie kell, „Rentam“-nál egyéb nem lehet; idővel az

is ki fog derülni, megérdemlik-e az általa kezeltendők a reá költekezést, vagy egyszerűbb expediens is található a királyföldi maguk lábára állított municipiumok gondoskodásában.

Hogy az ó-szászok gyakran és sokat követeltek, hogy különböző időszakokban föltételeket is emlegettek sőt tüztek is ki, ezt mi is tudjuk; hanem igénytelen nézetünk szerint a mai korban, midőn évtizedek óta elfújta a szél az „ósi nemesi szabadságot“ is, a magyar parlamenten van a sor a törvényt megszabni a melynek §§-ai közt aligha ott lesz az, hogy a rendiség pergamen-arczu kísértetét fel kell támasztani, hadd járja körül a Királyföldet: a szász gyermekek megijednének tőle, a férfiak pedig csakhamar belátnák, hogy ez legfőlebb hushagyókeddi bohózatnak való. Különbben is tapasztalt igazság az, hogy: a ki sokat követel, keveset nyer.

Legújabb táviratok.

Bécs, mart 26. Az urak háza elfogadta a világiállítára kért póthitelt, miután gr. Wickenburg a világiállítási főigazgató kezelését bíralgatta; továbbá elfogadtattak Brünbnben állítandó műtani főiskolára és a gazdasági társulatokra vonatkozó tjavaslatok. Holnap kezdődnek a választási reform feletti viták.

Bécs, mart. 26. Az alkotmány-pártiak klubbjának ülésében a többség Bécs várossa lottókölcsonének engedélyezése ellen beszélt.

Bécs, mart. 26. A „N. Fr. Pr.“-nek jelentik Londonból, hogy Philippon banktitkár, ki 14,000 font sterlinggel megszökött, New-Yorkban elfogattott.

Konstantinápoly, mart. 26. Az itteni osztrák-magyar garnat Frank, Rovey és Nikolits urakat bizá meg azzal, hogy Gizella főhercegnőt, menyegzője alkalmából üdvözöljék.

Berlin, mart 26. A bir. gyűlés 114 szóval 90 ellen elfogadta a képviselőknek adandó napidij engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslatot, annak daczára, hogy Delbrück kinyilatkozatá, hogy a szövetságtanács nem fogadandja el.

Madrid, mar. 25. Castelar be akarja adni lemondását, ha a hadseregben a fgyelem nem állittatik helyre. A kabinetben a katonai kinevezések miatt egyenetlenség uralkodik, Hir szerint Dorregarray a kormányi csapatokat Los-Arcosnál megverte.

Lemberg, márt. 26. A helytartóság elnöksége azon felhívást intézte az itteni emigrans segélyző egylethez, hogy szüntesse meg működését, mert az egylet feladata immár felesleges.

London, mart, 26. Bernstorff német követ egészégségi helyzete rosszabra fordult.

Washington, mart. 26. A szenatus üdvözlét küldé Spanyolországnak a rabszolgáság eltörlése alkalmából Porto-Ricóban.

Az osztr. nemzeti bank és a magyar pénzügyminiszter közt 1848-ban folytatott tárgyalások.

Közli Lukács Béla.

A bankkérdés jelenlegi stadiumában bizonyára nem lesz fölösleges visszamenni és megismerni az 1848-ki állapotokat, annál is inkább, mert a viszonyok ma — igen hasonlóan az akkori viszonyokhoz. Magyarország jogos követeléseinek az osztrák nemzeti bank 1848-ban sem volt hajlandó eleget tenni, s az akkori pénzügyminiszter is — e macakssággal szemben — kiségitő eszközökről volt kénytelen gondoskodni, hogy a kereskedeleml, a hitel és forgalom végkép tönkre ne menjen.

A 48-ki tárgyalások folyamából megtanulhatjuk, hogy azon eljárás, melyet az osztrák bank Magyarországgal szemben követett, egyáltalán

létrejött szerződést. A köztársaság elnöke: A. Thiers. Külügyér: Remusat. Versailles mart. 18. 1873.

„A hadi kárpótlás teljes lefizetésére és a francia terület teljes felszabadítására vonatkozó egyezmény:

„Az 1871-ik évi febr. 26-i és május 10-iki békeszerződések által megállapított hadikárpótlás teljes lefizetését és a francia terület felszabadítását, mi az előbbinek következménye, szabályozni akarván, az alólírottak:

„Anne-Armand-Elie de Gontaut-Biron vicomte ur, a nemzetgyűlés tagja, Franciaország nagykövete ő felsége Németország császáriánál, felhatalmazva a francia köztársaság elnöke által — és Bismarck Otto hg, a német birodalom kancellára, felhatalmazva ő felsége a német császár és porosz király által — a következőkben állapodtak meg:

„1. cz. Miután az 1871. máj. 10-ki békeszerződésben stipulált 5 milliárdnyi hadikárpótlásból három milliárd már le van fizetve, s az utolsó két milliárdból csak 1500 millió van még hátra fizetendő, Franciaország kötelezi magát, hogy a negyedik milliárdból még hátra levő 500 milliót, mely az 1872. jun. 29-ki szerződés 1. cz. szerint csak 1874. mart. 1-én járna le, 1873. máj. 10-én fogja lefizetni. A részletes törlesztések nem tehetnek egyenkint kevesebbet 100 milliónál s a fizetés előtt legalább egy hóval a német kormánynak bejelentendők.

„Az említett szerződés szerint 1875. mart. 1-én lejáró egy milliárd Franciaország által négy részletben fog törlesztetni, még pedig mindannyiszor 250 millió frankkal: 1873. jun 5-én, jul. 5-n, aug. 5-én és sept. 5-én.

„2. cz. Az 1871. máj. 10-ki békeszerződés 7. cikkének 3. kikezdése, úgy szintén az 1871. octob. 12-ki jegyzőkönyvnek határozatai érvényben maradnak az előbbi cikkben körülírt fizetésekre nézve.

3. cz. Ő felsége Németország császára és Poroszország királya kötelezi magát a német csapatoknak szükséges rendelkezéseket adni a végből, hogy Belfort és környéke, továbbá e négy megye: Ardennes, Vosges, Meurthe et Moselle és Meuse, kivéve Verdun és a körötte levő 3 kilométernyi területet, jul. 5-ától számítva négy hét alatt oda hagyassanak.

„Verdun erőd és fenjelzett környéke 1873. szeptember 5-étől számítandó két hét alatt fog kiüríteni.

„Ez utóbbi határideig ő felségének a német császárnak és porosz királynak jogában áll a Metzről Verdunba vezető utat, katonai utyanánt használni, s e végből elfoglalva tartani a két várost: Confiand és Etaint, melyek mindenike egy fél zászlóalnyi helyőrséggel fog birni.

„A katonai hatóságok megtartják mindazon jogokat, melyekkel eddig az elfoglalt területeken bírtak.

„4. cz. Franciaország viseli a Belfort vidékén, a Vosges, Ardennes, Meurthe et Moselle és Meuse-megyékben elhelyezett katonáknak eltartási költségeit a kiürítés napjáig, valamint a Verdunban és a két előírt állomáson elhelyezett katonáikait a teljes kiürítés időpontjáig.

„A Verdunban elhelyezett német csapatok száma nem haladhatja felül az 1000 főnyi embert.

„5. cz. Verdun kiürítéséig, Belfort és környéke valamint a 3. cz.-ben említett négy megye a német csapatok által történt odahagyatásuk után semleges katonai területnek nyilváníthatnak és nem helyezhetők el rajtuk több csapat, vagy fel ne szabaddítsa az e szerződésben említett megyéket és helyeket.

„Franciaország nem fog rajtok új erődítményeket emelni, sem pedig a meglévőket gyarapítani.

„A német csapatok által elfoglalva tartott megyékben és Belfort környékén ő felsége a német császár és porosz király a meglévő erődítményeken kívül nem fog másokat emeltetni.

„6. cz. A jelen szerződésben foglalt kötelezettségek nem teljesítése esetében ő felsége a német császár és porosz király fenntartja magának a jogot, hogy visszafoglalja, vagy fel ne szabaddítsa az e szerződésben említett megyéket és helyeket.

Kelt Berlinben, 1873. mart. 15. Vincomte de Contant-Biron. — Bismark.

Külföldi hírek.

Páris, mart. 25. A rendőrség tegnap 12 egyént fogott el, kik titkos társaságokban részt vettek; fontos papírok jutottak a rendőrség kezébe; az elfogottak között két spanyol alattvaló van, kiknél Garibaldi és Figureashoz címzett levelek találtak.

Madridban 21-én kihirdetett az önkéntes szervezésére vonatkozó törvény. A madridi szövetségi és nemzetközi egyet tanácsa megcáfolja azon közlést, mintha ama városban jövő vasárnapra egy internacionális manifestatio tervezetnék.

Madrid, mart. 25. Az a hír jár, hogy a kabinetnek mutatkozó egyenlenségek miatt mi-

niszterválság fog beállani; néhány tagja a kabinetnek nem akar abba egyezni, hogy unioista tábornoknak adassék át a csapatok vezénylete; Castelar sürgeti a fegyelem helyreállítását a seregben.

Berlinben, a birodalmi gyűlés 24-én második olvasásban helybenhagyá a birodalmi hivatalnoki törvényt, a kormányi előterjesztmény szerkezetében, valamint a tengerészeti költségvetési tulkiadások iránti előterjesztményt is. A Franciaországgal a hadi kártérítés tárgyában kötött egyezmény fölötti vitánál Simson a ház tetszése közt annak kijelentését indítványozá, hogy a birodalmi gyűlés a legnagyobb meglepődéssel fogadá a birodalmi cancellár illető iratát. Bismark köszönetét fejezé ki az elismerésért, s azt mondá, hogy a köszönet kifejezése a népképviselőt többsége részéről, egy államférfira nézve a legnagyobb kielégités, felbátorítás a további munkákra, s gyógyszer ama gyöngöseségéért, melyekkel annak a szolgálatt teljesítésénél küzdenie kell.

Konstantinápoly, mart. 25. Az angol kormány fentartja tiltakozását a Suez-vám emelése ellen s kijelenti, hogy az innen származó kárért a porta felelős. Beszéli, hogy a német és orosz kormány felhivatalosan tudatta Losseps urral, hogy a társulatnak joga van az illetéket az új árszabály szerint meghatározni. Mussuf Effendi török követ Perzsiában, szombaton Teheránba utazott.

A porta felhívta a persa kormányt, hogyküldjön ki delegatusokat a török-persa határ rendezése végett.

Bukarest, márt. 25. A kamara 49 szóval 15 ellen megszavazta az 1874. költségvetést. A bevételek 87, a kiadások 89 és fél milliót tesznek s így a deficit két millió franknál nagyobb. A kamara ellétszákát valószínűleg meghosszabbítja.

Szt.-Pétervárról 23-ról jelentik, chivai emissariusok felizgatták a Buzacsi félsziget krgiz lakosságát, a mennyiben azt arra szólított fel, hogy adót fizessen Chivának, s hogy az oroszoktól tagadjja meg a tevék és lovak szállítását.

A japáni korm., a vasuti hivatalnokok kiképzése céljából oly gyakorlati gépezeti tanfolyamot akar nyitni, a milyen a legutóbbi időkig — nálunk hiányzott. Ennélfogva azon gépmintákat és gépszereket, a melyek a kristálypalotai előadások alkalmával használtattak, ohajítja megvásárolni, s Angliában ezen célra tanárokat is szeretne 3—4 évi tartamra kapni Jeddoba.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, márczius 28-án.

— **T. olvasóinkat** kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mihamarább megújítani, nehogy a lap küldésében fenakadás történjék

— **A képviselőház** mart. 26. zárt ülésében a napi díjak szabályozásának kérdésével foglalkozott. Luksics Bódog, röviden indokolván a napi-díjak felemelésének tárgyában beadott indítványát, felkéri a tanácskozmányt annak elfogadására. Molnár Antal teljesen osztja indítványozó nézetét, s csak azon esetre, ha a törvényjavaslat nem fogadtatnék el, terjeszt be egy határozati javaslatot, mely szerint a képviselőház gyakorlatának szellemében s munkálkodásának természetéhez képest az eddigi napi-díjak az országgyűlés egész időtartamára kiterjesztessenek. — A kérdéshez igen számosan hozzászóltak: Somssich Pál a napi díjak emelése által a képviselők függetlenségét veszélyeztetve látja, Paczolay János nem ebben látja a veszélyt, hanem abban, ha a képviselőház tagjai más állomásokért is fizetést huznak. A javaslat mellett szó-láltak föl: Möricz Pál, Schvarcz Gyula, Helfy Ignác; — Tisza Kálmán, Csanády Sándor, Ivánka Zsigmond csak a jövő országgyűlés számára kívánják a napi díj fölemelést. Ezután az indítványozók tájékozása végett elnök a kérdést kitűzvé, kijelenté, hogy a javaslat a nyilvános ülésben az indítványozó által kifejtetvén, az osztályokhoz fog utasíttatni. A javaslat mellett, hozzávetőleg számítva, néhány szavazatnyi többség állott fel.

— **A képviselőház szabályainak** átvizsgálására kiküldött bizottság Péchy Tamás indítványára felvette a házszabályokba, hogy jövőre a pénzügyi és vasuti bizottságok tagjai nem lehetnek oly képviselők, kik az állam által kamatbiztosítással ellátott valamely vasúttársulatnak vagy vállalatnak igazgatói, igazgató-tanácsosai vagy engedményesei, sőt ilyennél kérdések tárgyalásában a házban sem vehetnek részt.

— **Budapest** főváros új czimerét megállapította Királyi Pál elnökle alatt a bizottság, melyben Römer Flóris, b. Nyáry Albert, Dobóczy József, Nagy Iván és Horváth Árpád, egyetemi tanár, mint szakértők, továbbá Ország Sándor és Preuszner József mint kiküldöttek vettek részt. Egy álló francia pajzs, közepén szélességében elválasztva hullámos kék vonal által, mely a Dunát jelképezi. A felső mezőben 3 tornyu, az alsóban egy tornyu várkastély. A pajzs alapszíne vörös, a tornyok sárgák (arany), a pajzs felett Magyarország államisága eszméjének kifejezéseként a korona, a pajzs egyik oldalán a pesti griff, a másik oldalon a budai

oroszlán. A lobogó színe vörös, sárga és kék lesz. A sárga esik közepén, nemzeti színű csikkal, mert ezek Buda színei. Így meg vannak tartva a színek, s a történeti reminiscencia is. Az új czimer vázlatának elkészítésével Friedrich Leo festézt bízták meg.

— **A magyar ifjusági véderő a bécsi világgkiállításon.** A ország több városában alakult ifjusági véderő csapatai, mint értesültünk, f. évi augusztus hóban Budapesten fognak egybegyűlni, hogy ezen intézmény megalkotója, s annak szervezésében oly nagy érdemeket szerzett főparancsnoka Heimerle Ferencz előtt közös gyakorlatot tartsanak. E gyakorlat befejezte s az ellenőrzési szemle után, az összes csapatok, illetőleg kis honvédek, parancsnokaik és tanáraik felügyelete alatt Bécsbe rándulnak, hogy a világgkiállítást s Bécs városának minden fontosabb intézményét megtekintésék. A kirándulásban azonban csak azon kis honvédek vehetnek részt, kik tanulmányaikat sikerrel végezték. Ez mindenesetre hasznos és célszerű intézkedés; úgy az is, hogy a kis honvédek elszállásolásáról és ételmezéséről gondoskodva van.

— **A zene-conservatorium** vasárnap, 1873. mart. 30-án d. u. 4 órakor a városi redout-termében tartandó 187 $\frac{1}{2}$ -ik évi negyedik és utolsó hangversenyének műsorozata: 1. Nyitány. Tell Vilmos című dalműhöz nagy zenekarra Rossinittól. 2. Aria, a) Tell Vilmos és b) Sevillai borbély című dalművek Rossinittól, énekl Scallané uraszszony. 3. Zongora solo, előadja Lamberg J. ur. 4. III-ik Symphonia (Eroica) nagy zenekarra Beethoven L.-tól. Nem tagok személyenként 50 kr. belépti díjt fizetnek. Jegyek előre válthatók Demjén László pénztárnok urnát, a hangverseny napján pedig délután 2 óratól a pénztárnál a redoute-termében.

— **A kolozsvári m. kir. egyetemen** az egyes facultások mindegyikénél beveződtek már az első félévi előadások, s az indexek aláírása foly egész april 6-ig.

— **A művelői szövetség** közelebbi s talán utolsó előtti próbája vasárnap fog megtartatni d. u. 3 órakor a nemzeti színházban. Ha csak — mint már kétszer történt valami közébjött akadály nem teszi szükségessé a redoutt terem igénybevetelét.

— **Bányai L. Károly,** monostortuczai kereskedésében szintén közszemlére helyezte ki saját gyártmányu illatszereit, kenőcsöit kis üvegekben, melyeket, a bécsi világgkiállításra szándézik felküldeni. E gyűjtemény esinosan, vörös bársonyon van elhelyezve, sméltán megérdemli a megtekintést.

— **A sétatéri kioszkot,** ismét Orbán József nyerte meg, ki a pontos kezelés és jó el látása már a mult évben is nagy mérvben kiérdemelte a közönség pártfogását.

— **A „Hilaria” dalegylet** bohócz estélyét april 5-én fogja megtartani ugyan ez alkalommal „Der todte Schneider“-tis előadja.

— **József főherczeg** honvéd főparancsnok ő fenségét april 4-re várják N.-Szebenbe onnan 5-én Disznódra megy a honvéd tanosztály fölött szemlét tartandó. A mint a „H. Z.“ értesül ő fensége kivanságára az ünnepélyes fogadtatás elmarad.

— **A pitești-rimnik-vöröstoronyi** román vaspálya s annak az erdélyi vonalhoz csatlakozása biztostva van — ezt írja a „N. fr. Presse“.

— **Érdekes könyvkötészet** műveket küld Geller József pesti könyvkötő a bécsi világgkiállításra. Művei a könyvkötészet történetének főbb mezzanatait tünteti elő, s bizonyára diszere fognak válni a magyar iparnak. A századok számára készült erős kötések ép úgy föltalálhatók egyjűteményben, mint az ujjab kor diszmevei, melyek előállításánál jóformán csak is a fényűzési szempont az irányadó. Disznó- és borjubörbe kötött izmos kötetek mellett, dusan aranyozott selyem- és bársony kötések diszelegnek, két különböző korszak izlését tüntetve elő. Feltűnően izléses munka egy engedély-okmány másolata disznóbörbe kötve, vak-nyomással, bronz és emaille-diszkötésekkel. Ez engedély-okmány diszitéseit Wandrák pesti bronzműves készítte egyszerűen nemes izléssel. Két missale vörös chagrinbörben, szintén feltűnő darab, bronz kerítéssel és csatokkal. Két kereskedelmi főkönyv masziv szerkezetével imponál. Az egyik vörös bagariába van róz sarokkal, a másik barna chagrinbörbe kőzi aranyozással. Két rituale a XV-ik század izlésében készült Fatáblája márványozott borjubörrel van bevonva, s a könyvet két rézkapocs zárja el. Vannak ezeken kívül több rendbeli s különböző korból. eredő könyvtári kötések, bagaria- és borjubörben vörös metszéssel, disznóbörben márvány metszéssel, szürkeré és barnára festett borjubörben szintén márvány metszéssel s pergamentkötések kék metszéssel. Az ujjab korban divatozó vászonkötéseknek egész sorozata látható, s a diszmevek közül főleg két naplókönyv érdemel fölemlítést, az egyik főkabörben zárral és bronz diszitésekkel, a másik két selyemben gazdag aranyozással. E művek előállítására nemcsak izlésről, de egyuttal oly tanlmányról is tanuskodik, mely becsületére válik Geller urnak. Műveit közelebbről Gr. Zichy kereskedelmi minster is megsemmélte s azokról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

(Necrolog.) Özv. Lázár Józsefné szülcé tett **Velis Anna** hosszas szenvedés után folyó év márczius 26-án reggeli 9 órakor 67 éves korában egy jobb hazába költözött. Az elhunyt gyermekkei: Ilka, Bertha, Samu, Gyula, József és Béla; Vilma-férj. Roth Józsefné, s ennek gyermekei: Béla; Lajos, és a boldogultnak egyellen testvére Simon, valamint minden közeli és távoli rokonok nevében a rájuk mert szomorú eseményről minden részvevőt ezennel értesitenek. A kiszenvetnek földi része folyó év mártius 27-én d. u. 3 órakor fog a helybeli izraeliták köztemetőjében az örök nyugalomnak átadatni, mely végtisztességétetre az elhunytak ismerősei tisztelettel meghívattak. Kolozsvárt, mart. 26-án 1873.

Nemzeti színház.

Csütörtökön mart 27-én: „Mari egy anya a nóp b ői” dráma 5 felv. Írták: Demery és Mailhac, fordította Czákó Zs. Rendező Kovács Gyula. E régi jó darab a közönség előtt eléggé ismeretes, mert évenként egyszer rendszeren színe kerül; azért csak annyit jegyzünk meg róla, hogy egyike még ma is azon drámáknak, melyek jó előadás mellett sokáig fenntartják magukat színpadunkon.

Az előadást sikerültnek mondhatni. Nemethi Irma a czimszerepben művészetének egész teljét kifejtette s azon jelenetben, midőn férje gyermekét pénzéértől megfosztja, oly szívrehatólag színezte az anyai fájdalmat, mint kevésbb az örömet, midőn elrablott gyermekét fölismeri. A közönség virágok-rétával s szűnni alig akaró tapsal nyilvánítá elismerését. Végül felemlítjük élethű, kifejezésteljes arczjátékát, midőn az örültek házában a fondorkodó s gonosz Appiani orvost egészen megzavarja, s szabadságát kivívja, Mát ray (Appiani), Fodor-né (Zsófia) és Krasznai (Bertrand) több kevesebb sikerrel tölték be szerepüket, Dózsa (Tibald), sok kifogás rea fért ez uttal is. Remmy-t, az iszákos, a gonosz csábító Szilágyi adta, és pedig az ő sajátos otthonosságával. A közönség nagyon kevés számmal jelent meg, s ez annál elszomorítóbb, mert az új darabok kivételével, mostanában ezt gyakran tapasztaljuk.

Biasini gyorsutazási menetrendje 1873. márcz. 27-től.

Kolozsvár és Nagy-Enyed között,

mivel a nappali vonat beszűnttetett, Biasini gyorsutazása 1873. mart. 27-től elkezdve Kolozsvárról Nagy-Enyedre küldi gyorskocsiját, még pedig oly formán, hogy Kolozsvárról reggel 8 órakor minden nap indulva d. u. 4 $\frac{1}{2}$ órakor Nagy-Enyedre érkezik, Nagy-Enyedről Kolozsvárra estvéli 10 órakor indulva, reggeli 8 órakor Kolozsvárra érkezik. Ezen meneten kívül lehet Kolozsvárról Nagy-Enyedre d. u. 4 órakor is indulni, ugyszintén Nagy-Enyedről éjjeli 3 órakor Kolozsvárra indulhatni, csak hogy ezen menetnekél Felvinczről N.-Enyedig és N.-Enyedről Felvinczig a vasutal kell utazni.

Egy személy ára 30 font szabad podgyász-szal Kolozsvárról N.-Enyedig vagy vissza az első és közbűsö Coupeba 5 frt, hátulsó Coupeba 4 ft 50 kr. tulsuly 5 kr. Tordáról Nagy-Enyedig vagy vissza első vagy közbűsö coupeba 3 frt — hátulsó coupeba 2 frt 60 kr. tulsuly 2 $\frac{1}{2}$ kr. — Felvinczről N.-Enyedig vagy vissza 1 frt, tulsuly 1 kr. fontonként.

Felvételi iroda Nagy-Enyeden Vágó Ferencz szállodájában.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márcz. 27-ről. 1873 5% metaliques 70.99 nemzeti kölcsön 73.35 1860-diki államkölcsön 104.—. Bankrészevények 397. Hitelrészevények 337.25. London 109.—. Ezüst 107.80 Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 8.70

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80. 50. Temesi 79.50. Erdélyi 78.50. Horv. Szlavon 83.25.

Felelős szerkesztő Sándor János.

N y i l t t é r .

Bergheer színháza.

Szellem- és kisérteltelenésekkel a főpiaczon.

Ma **Pénteken** márczius 28-án este 7 órakor

jótekonyczélú előadás.

Az egész tiszta jövedelem a városi szegényekháza javára fordittatik.

Szombaton martius 29-én este 7 órakor előadás,

a tiszta jövedelem fele

az önkéntes tűzoltók pénztárának van szánuva.

Pályázati hirdetmény

A Naszódvidéki erdők erdőszí (forestier) állomás elfoglalására, melynek székhelye Naszód, esetleg Borgó-Prund. —

Ezen állomással a következő javadalmazások vannak egybekötve:

- a) évi fizetés 600 ft.
 - b) utazási általány 100 ft.
 - c) irodai általány 50 ft.
- Összesen 750 ft. o. é.

Ezen kívül némely egyéb nemü teendőért még napi díjak és utazási illetékek vétele is engedélyeztetik. —

Pályázóknak be kell bizonyítani, hogy:

- a) Nagykoruk és önjoguk, —
- b) hogy erdőszeti ösmereiteket akadémián vagy más közintézetben végezték, —
- c) hogy az erdőszeti ösmereitekből az előírt vizsgálatot jó eredménnyel, és hogy legalább 2 évig gyakorlatban voltak,
- d) hogy erkölcsös magaviseletük van.

A pályázatok, melyekben egyszersmind tisztán kitéssék, hogy a haza mely nyelveit és minő mértékben beszéli és írja, egyenesen a Naszódvidéki „Erdőkezelő bizottsághoz” nyújtandók be Naszódon 4 hetek alatt. —

A naszódvidéki erdők kezelési bizottságától

Naszódon, mártius 22-én 1873.

ad. 21—1873 (765) 2—3
b. v. sz.

Hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó által ezenel közhírré tételük, hogy néhai Schütz József hagyatékához tartozó arany, ezüst, egyéb ékszerek és házbeli ingóságok **1873. április 1-sőén** s következő napjai a néhainak beltorda-utczában levő házában a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett dobszó után eladatnak.

Miről a venni szándékozók ezenel értesítettek.

Kolozsvártt 1873. mártius 25-én.

Kovács János,
b. végrehajtó.

A bécsi Commissions-Bank váltóírodája Schottenring Nr. 18 vételjegyeket bocsát ki

alább feljegyzett sorsjegy csoportokra, s ez összeállítások már azért is a legelőnyösebbek közé számíthatók, mert egy ily vételjegy minden tulajdonosának alkalom van nyújtva, minden fő- és mellék-nyereményt egyedül megnyerhetni, s ezenkívül 30 frank arany és 10 ft. bj. kamatfelvezetben részesül.

A. csoport (évenként 16 huzás.)

Havi részlet 10 ft. Az utolsó részlet lefizetése után mindenki következő 4 sorsjegyet kap:

- 1 5%-kos 1860-ki 100 frtos államsorsjegy, főnyeremény 300,000 ft. a kihuzott sorozatos jegyet 400 frton visszaváltjuk.
- 1 3%-kos 400 frankos török cs. sorsjegy, főnyeremény 600,000 frank, 300,000 frank aranyban.
- 1 braunschweigi hercegi 20 talléros sorsjegy, főnyeremény 80,000 tallér levonás nélkül.
- 1 Innsbrucki (tirol) sorsjegy, főnyeremény 30,000 forint.

B. csoport (évenként 13 huzás.)

Havi részlet 6 ft. Az utolsó részlet lefizetése után mindenki következő sorsjegyeket kap:

- 1 3%-kos török cs. 400 frankos államsorsjegy, főnyeremény 600,000, 300,000 frank ananyban
- 1. braunschweigi hercegi 20 talléros sorsjegy, főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.
- Szász-meiningeni sorsjegy, főnyeremény 45,000, 15,000 délnémet ért.
- Továbbá vételjegyek ötöd 60-ki 5 %-kos államsorsjegyekre, havi részlet 6 ft.
- Továbbá vételjegyek egész 1864-ki sorsjegyekre, havi részlet 10 ft.
- Továbbá vételjegyek fél 1864-ki államsorsjegyekre, havi részlet 4 ft.
- Továbbá vételjegyek fél magyar-sorsjegyekre, havi részlet 3 ft.
- Továbbá vételjegyek braunschweigi 20 talléros sorsjegyekre, havi részlet 2 ft.
- Továbbá vételjegyek Innsbrucki sorsjegyekre, havi részlet 2 ft.

A tőzsde-iroda átvész ezen kívül, valamint a bécsi commissions-bank váltóírodája is minden, bármi nevet viselő bank-, váltó- és tőzsde-üzletet.

Látványosabb, valamint hitellevelek Európa és Amerika minden nagy piacaira a legutányosabban állítatnak ki.

Megrendelések az itteni piacról és a vidékről igen gyorsan, szilárdul és pontosan teljesítettek, s a tőzsde-iroda által vásárolt értékpapírokra, és váltókra, a pénzpiac időnkénti állásához képest a legutányosabb feltételek mellett adatik kölcsön.

Az üzleti helyiségek naponta reggel 9-től este 6 óráig maradnak nyitva.

Vidéki megrendelések pontosan és utányvét mellett is eszközöltenek. Nyeremény lajstromok minden huzás után ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

Eskoros rohamokat (Nyavalyatörés)

gyógyít levelezés útján a eskor szakorvossa **dr. O. Killisch, Berlin, Louisenstrasse 45.** E pillanatban 1000-nél több beteg van kezelése alatt. 661 40—*

Tehenek, örüljetekek!

Amerikában rövid idő előtt egy igen fontos mezőgazdasági felfedezés történt, s nekem ottani összeköttetésemnél fogva sikerült e kiválóan nevesítés caikkból

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

- 1. E készülék használása fölélegesés tesz minden emberi segélyt, s az odaillesztés oly egyszerű, hogy azt még gyermek is végrehajthatja.
- 2. Az önfejő a tehénre jótékonyan hat, minek következtében ez a tejet utána bocsátja, s négy percz alatt az utolsó csoppig meg van fejeve; míg ellenben a kézzel való fejtés a tehénre nézve nagyon kényelmetlen, sőt sokszor károsnak is bizonyul, mert gyakran megtörténik, hogy a tehén a fejtés alatt kirag vagy a tejet nem bocsátja, mi annak bizonyítéka, hogy az állat kellemetlen előérzelmeknek van kitűve.
- 3. Ha a tehén beteges vagy ügye ágadt, a gép nélkülözhetetlen, mert a kézzel való fejtés csak fokozza a bajt, s ha nem fejtünk, elvesz a tej.

E készülék rendkívül gyors elterjedése s a gazdaságok és manjoragutaladonokok által — kik e gépet használják — kiállított számban bizonyítékok már elég biztosítékot nyújtanak az eredményekért. E gép a legújnomabb eszközökben van készíttve, s ára pontos utastással együtt 6 ft. 50 kr.

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál,
Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Rövid idő óta azt veszem észre, hogy más, nem igen ösmertes czégek az én metszvényeimet és hirdetményeimet használják, hogy a t. cz. közönséget tév-utra vezessék. Ezen tehénfejő gép egyes egyedül és valódián — ezüstből — csakis nálam kapható; minden más hirdettettek utánzóttak, rozsak és hamisak

722 17—25

Fogfájást

bármi nemü legyen az, még ha odvasok vagy rökönödötték is a fogak, tartósan meggyógyíttatnak a híres indiai kivonat által. Fejűlmutatlansága miatt e kivonat világhírű lett, s egy családnál sem volna szabad hiányoznia.

Valódi minőségben 35 és 70 kros üvegekben kapható az egyedüli raktárakban **Kolozsvártt:** Wolff János gyógyszerésznél, **Beszterczen:** Dietrich és Fleischernél, **Déván:** Rosnyák A.-nál, **Nagy-Enyeden:** Horváth Ferencznél.

761 3—6

Vizgyógyászati jelentés.

Mindazon szenvedők, kik a természetes (viz) gyógyászatban netalán bizalmukat helyeztetik, ezennel értesítettek, miszerint a „kolozsvári vizgyógyintézet” a kor igényeinek megfelelőleg újabban felszerelve, **f. év ápril 1-ső napján** leszállított árszabály mellett újra megnyittatik.

Az illetők sziveskedjenek ebbéli szándékukat intézeti orvos t. **V é l i s S i m o n** urral (májálisuteza 2-ik sz.) mielőbb tudatni.

Kolozsvártt, mártius 21-én 1873.

Az igazgatóság.

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdett könyvek, hangjegyek, általam gyorsan és azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az irodalom minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők s

videkre is rögtön elküldetnek

Legújabb hangjegyek.
Jusági iratok és képes könyvek minden kor számára. Ima- és ájtatossági könyvek, egyszerű olcsó, újszerűen díszkötésben. Iskolai könyvek, nagy választékban.

(620) 26—*

- Zongorák . . . 300 fttől 450 fttig.
 - Pianinok . . . 350 fttől 450 fttig.
 - Használt zongorák . . . 80 fttől 180 fttig.
- a legolcsóbb áron a minőség szerint, jótállás mellett.

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtárúsnál Kolozsvártt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevélárral. (I.) Ős-, ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)
Egy külön kötet világoztató rajzokkal. (36 tábla.)

Irta Jakab Elek,

141—* **Ára 10 frt.** (327)

E minden tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dicsérgelni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város és munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteti, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós írónak minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az újabbkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklő fogja lapozgatni és benne bvárkodik, s a folytatását minden áron megszerezi magának.

Szekely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága, szerkesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.

673 1—3

A bécsi cs. kir. klinika egyik első tanárának bizonyítványa.

Dr. Popp J. G.

cs. kir. udvari fogorvos urnak
Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2

Anatherin szájvizét

megvizsgáltam s ajánlandónak találtam. Bécs.

Oppolzer tanár,

rect. magnif, a cs. kir. klinika tanára Bécsben, szász kir. udvari tanácsos, sat.